

Leontina Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a tragatorului [Ló-
vészutoza], Nr 5.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decata numai de la corespun-
denti regulari ai „Federatiunii.”
Articolii trimisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va est Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 3 d. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Romanii:

pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Inscrisorii:

10 or. de linia, si 30 or. taos'a tim-
brale pentru fisio-care publica-
tiune separatu. In loculu deschisu
20 or. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

dire electr. particularia a „Federat.”

Data in Bucuresti in 19. iunie la 6 ore 10 min. d. m.
Sosita in Pest'a „ 20. „ „ 3 „ 20 „ demin.
(La Redactiune „ 20. „ „ 8 „ — „ „)

Societatea „Romanismulu” a serbatu roma-
na miscare d'in 1821; preste una suta juni,
si multi comercianti, professori si alte profesii
erale, cu satele d'in giuru, tota diu'a de 6 iu-
a pre campulu Cotroceniloru, au venitu intr'unu
odu spontanu a participá la serbare. Entusias-
u nemarginitu, discursuri si toasturi despre
pta si ideea lui Tudoru Vladimirescu, mantui-
riulu terei de lipitori straine.

Hasdeu, Missailu, Maniu, A. Lupascu, dr. Vla-
descu, Bratescu, Scurtescu, Popoviciu, Tudoru
Radulescu, Gr. Tocilescu.

Pest'a, 8/20. iunie, 1871.

Provincialisarea confinielo-
u militaresci e fapta impliuita. Diurulu
ofic. de Vien'a publicá in 17 l. c., éra celu de
ada-Pest'a in nr. seu de domineca tote actele
respective, cari implu câte-va colone a le muni-
cloru diuarie. Intre aceste acte amintimu mai
ntisú Manifestulu Imperatulu
ra granitierii d'in amendoué legiunile (regimente)
e Varasdinu, d'in cetatea Zengu, Belovaru, forte-
ta Ivaniciu, si d'in comunitatea Sisecu. Prin
manifestu se face cunoscutu granitieriloru, trece-
a districtelorulu locuite de d'insii, la administra-
tiunea civila a regatelor Croati'a si Slavoni'a. In
ce, Imperatulu multumesce granitieriloru pentru
dinti'a si supunerea prin care ei au binemer-
de tronu si patria si spera ca voru fi totu
a de credinciosi cetatieni statului precum fu-
a mai nsainte bravi ostasi.

Mai de parte, prin altu decretu, imperatulu
mesce pre Locut. mare scalcu de campu Ferdi-
ndu Rosenzweig de comisariu imp. reg. pentru
ducerea reditiunii si administratiunii districte-
u cari se trecu in administratiunea civila. A
a de autografulu imp. se publicá inca una or-
natiune si unu rescriptu imp. si facandu-se cu-
centu ca imperatulu au mai datu ordini pentru
rganisatiunea prefecturei gener. (gen. commando)
Agram (Zagrabia) si prefecturei milit. (mil.
commando) de Petrovaradinu pentru administrati-
e ambelorulu teritorie confinarie militaresci pre-
m si alte despusetiuni, despre servitiulu milit.
rganizat. cetatiloru si a comunitatiloru satesci,
emperarea lemnaritului, pasciunii, — despre
rețimentu, paduraritu, etc.

Resumemu cuprinsulu celor doue acte amin-
a la inceputu: Ambele regimente granitieresci
a Varasdinu, comunitatile militaresci Zengu,
Belovaru, Sisecu, se voru trece cu 12. iuliu,
c. in administratiunea civila, incorporandu-
a de totu cu Croati'a. D'in ambele regim.
nit. de Varasdinu d'impreuna cu cetatile
Belovaru si Ivaniciu se va formá unu comitatu
a va portá numele: comitatulu Belovaru. Sise-
ulu militarescu se va impreună cu Siseculu ci-
vili. Zengu se va constitui ca cetate libera reg.
si ca portu. Ordinatiunea imp. (cu dat'a 8. iunie,
1871) si rescriptulu imp. (totu d'in 8. iunie, a. c.)
mentite mai susu, regulédia necesariele despus-
etiuni de transitiune, prin cari totodata interesati-
cloru se apromite protectiune vigorosa in catu nu
se crede ca vre una clase de oficiali séu de po-
poru ar' poté avé causa de plansore indrepta-
ti. — Bine voru face inse respectivii interesati
de steruesca inca d'in bunu tempu a-si validá
drepturile lorulu, ca mai tardu se nu o patiesca
ca si granitiarii rom. d'in Transilv. cari de 20
ani, dupa atátea colindature la Vien'a, apoi la
Pest'a inca nu se putura vedé deplinu asiediatu
a posesiunea drepturiloru si averei lorulu. — Aici
se lucrulu va merge mai bine si mai iute, pen-
ca ca acésta parte a teritoriulu granitierescu, pro-
vincialisatu acum, va fi representatu in cea mai

de aproape sesiune a dietei croatice, unde si gu-
vernu si dieta sunt totu conationali de ai lorulu
si prin urmare nu voru avé se se inchine pre
la icone straine si inimice. — Noulu comitatu
Belovaru alege 8 deputati, cetatea Belovaru si
Ivaniciu câte unulu. Cetatea Zengu fu si pana
acum representata. — Unu privire pre cart'a
Croatiéi areta, ca teritoriulu pana acum ruptu si
fasiatu alu regatulu Croatiéi si Slavoniéi se ro-
tundiesce intr'unu modu ce respunde pre delinu
intereselorulu nationale si politice ale acestoru
tiere.

In Franci'a nu numai monarchistii, ci si re-
publicanii se opintescu a esploata in folosulu par-
titei lorulu nouele alegeri suplentorie. Republicanii
prin manifeste provoca pre partesanii lorulu a se
feri d'a alege monarchisti cari in tote formele de
sistemuri representedia numai ruin'a terei. —
Diuariele franceze sunt superate pre Bismarcu,
pentru ca acestu-a dede Alsacianiloru libertati
municipale si invetiamentulu obligatoriu, ceea ce
Francesii nu au neci in diu'a de asta-di, —
esprimendu totodata temerea, ca de nu se va face
ce-va in asta privintia, simpatiele Alsacianiloru
cátra patri'a lorulu de mai nsainte, in cursu de
10—20 ani, voru despare cu totulu. Generalulu
Trochu, fostulu guvernatorulu milit. alu Parisulu
tientu in adunarea nat. de Versalia, una cuventare
neterminabila, prin carea, intr'altelu, se descopere
lips'a a totu planulu in operatiunile Francesiloru
pentru eliberarea Parisulu de asediulu Prussia-
niloru. Acum este lucru evidentu pentru ce tre-
buí se cadia Parisulu. Trochu voiá se faca erup-
tiunea spre nordu cátra Rouen, spre a poté pro-
vedé capital'a cu nutrementu prin ajutoriulu unei
flotile, carea esista numai in imaginatiunea dsale,
precandu de alta parte, departamentele aduná
poterile lorulu a lungulu riulu Loire pentru a li-
berá Parisulu despre partea sudica (de a media-di).
Trochu cu asta ocaziune nu se potú conteni d'a
nu indrepta câte-va loviture in contr'a lui Gam-
bet'a, cu tote ca numai energ'a acestui barbatu
au scapatu onorea Franciei, dar', firesce, Gambet'a
erá si este republicianu radicalu si acestu pecatu
nu i-se pote ertá de monarchistii ruginiti. — Gen.
Chanzy, luandu cuventulu, recori pucintelu san-
gele dlui Trochu, carele este mai viteazu oratoriu
parlamentariu decâtu generalu. — Cestiunea ma-
relui imprumutu francesu este decisa. Ministrulu
de finantie Pouyer-Quertier dechiará oficialminte,
ca va emite in septem. viit. imprumutulu de 5%
si cu cursu de 82½, fara a recurge la spriginirea
Banchieriloru.

Articlu de lege XLII d'in an. 1870

despre regularea municipieloru (jurisdictiuniloru.)
(S'a sanctionatu in 1. aug. 1870; s'a promulgatu in cam-
er'a deputatiloru in 2 aug. 1870, in ceea a magnatiloru
in 3 aug. 1870. A aparutu in „Arhivulu legiloru terei”
in 3. aug. 1870.)
(Urmare.) *

CAPUL II. Despre comisiunea municipalu.

§ 18. Totalitatea municipiului o reprezenta comisiunea
(bizottság), si incatu legea in modu esceptionale nu dispune
altminte, drepturile de autoritate publica (de ocarmuire) le
ecserocza comisiunea in numele municipiului.

§ 19. Comisiunea custá pre diumetate d'in acei civi de
statu maioreni, cari in teritoriulu municipiului platescu cea
mai multa contributiune directa, si cari sunt intreptatiti la
alegera de deputatu dietale; ér' pre asemenea diumetate d'in
alesii publiculu alegutoriu.

§ 20. Preste totu nu potú fi membri ai comisiunei:

a) cari nu sciu cetá si scrie,

b) cari nu au in teritoriulu municipiului vre-o posesiune
celu pucinu de duoi ani, séu cari nu locuiescu acolo totu de
atáta timpu si nu platescu contributiune,

c) cari tienu in arenda bunurile publice ale municipiului
séu stau cu municipiulu in alte relatii de socotéla.

§ 21. Numerulu membriloru comisiunali se indrepta
dupa numerulu poporatiunei municipiului, anume se computa

*) A se vedé nr. trecutu alu „Federat.”

in comitate, scaune si districte dupa 500, ér' in cetátile inves-
tite cu dreptu municipale dupa 250 locuitori unu membru co-
misionale.

Numerulu tolale alu membriloru comisionali alesi si
nealesi inse nu poté fi in cetátile investite cu dreptulu muni-
cipale nicairea mai micu decâtu 48, si mai mare decâtu 400, in
alte municipie mai micu decâtu 120, si mai mare decâtu 600.

§ 22. List'a celorulu ce platescu mai multa contributiune
se compune, respective se rectificá pre basea aretariloru oficiali
ale oficielorulu contributionali la capetulu fia-carui-a anu de
comitetulu verificatiune permanente alu municipiului.

Comitetulu verificatiune (igazolási választmány) custá:
d'in 5 membri alesi pre unu anu de adunarea generale,
apoi d'in presiedinte si 3 membri, denumiti asiderea pre
unu anu d'intre membri comisionali de comitele supremu
(főispán); referintele acelu-a e notariulu municipale.

Pentru a aduce conclusiune valida se recere cu presie-
dintele presentia a 5 membri.

Comitetulu si-tiene siedintiele publice in dilele desipte
si aduse la cunoscentia publica si asterne list'a statorita,
insocita de reportu motivatu, adunarei generali spre in-
tarire.

§ 23. La fipsarea sírului se ié in socotéla numai con-
tributiunea de statu directa totale dupa avera nemiscatoriá,
aflatória in teritoriulu municipiului si dupa venitululu trasu
in teritoriulu municipiului si contributiunea de casigu per-
sonale; mai departe se ié dupla contributiunea de statu
directa totale a profesoriloru dela scótele de statu, confesio-
nali, comunali si private, a membriloru academiiloru de
sciintie, a redactoriloru de foi periodice si diuarie, a preu-
tiloru, a membriloru interni si externi ai camerelorulu indu-
striali si comerciali, cum si a doctoriloru, avocatiloru,
mediciloru, ingineriloru, farmacistiloru, chirurgiloru monta-
nisticiloru, forestariloru si a deregatoriloru de economia,
provediuti cu diploma valida in statulu ungurescu.

La contributiunea de statu a barbatulu séu a parin-
telui e de a se computá si contributiunea de statu a femeii,
cum si copiloru minoreni, daca administréza avera femeii
séu a copiloru minoreni.

Totu insulu poté fi membrulu numai alu unei comi-
siuni municipale; carele vine in mai multe municipie in
clasea celorulu ce platescu mai multa contribu'iune, va fi
membrulu comisiunei acelu municipiu, care si-lu desemna
elu insu-si.

Candu doi séu mai multi platescu contributiune de
statu in cuantitate egale, intre acesti-a decide sórtea; ér'
candu vine nsainte acestu casu intre individi de acei-a, de
intre cari unulu ar' ajunge in comisiune in urm'a con-
tributiunei de statu calculate simplemente, ér' celu alatu in
urm'a contributiunei de statu calculate duplu, cestu d'in
urma are prioritate.

Carele locuiesce in tíera de 5 ani, platescu in conti-
nuu contributiune si nu e supusulu altui statulu, la fipsarea
sírului pana la despusetiunea speciale a legislatiunei e de a
se considerá ca cive alu patriei (honpolgár).

§ 24. Cei ce voiescu a face intrebuintiare de favórea
§-lui 23, sunt obligati sub durat'a siedintieloru a se insi-
nuá cu verb'a séu in scrisu la comitetulu verificatiune si
a-si justificá indreptatirea.

Carele nu s'a insinuat, séu nu-si poté justificá in-
dreptatirea, pentru aceea data si-perde favórea de a i se
computá contributiunea in duplu.

§ 25. Alegerea membriloru comisionali in comitate,
scaune, districte si in acele cetáti investite cu dreptu mu-
nicipale, in cari numerulu alegutoriloru trece preste 600, se
face dupa cercuri electorali.

Cercurile electorali, pre langa desemnarea comunelor,
respective a stratelorulu tienotórie un'a de alt'a si a loculu
de alegere principale, le forméze insu-si municipiulu. In
câte unu cercu electorale nu potú se fia mai pucini decâtu
200 si mai multi decâtu 600 alegutori.

Opidulu séu satulu, in care locuiescu celu pucinu 200
alegatori, constitué unu cercu electorale destinsu.

Daca numerulu alegutoriloru trece preste 600; co-
mun'a constitué subcercuri electorale câte de 200—600
alegatori.

§ 26. Fia-care cercu electorale si subcercu alege dupa
potintia in numeru cu parchia numai atáti-a membri co-
misionali, cáti se vinu d'in membrii comisionali supusi la
alegere pre cercu séu subcercu dupa proportiunea numerulu
alegutoriloru cerculu séu subcerculu cátra numerulu tolale
alu alegutoriloru municipiului.

§ 27. Alegătorii și alegibile (pote fi alesu) e fia-care locuitoriu alu municipiului, carele este indreptatitu la alegere de deputatu dietale.

Pre alegătorii cercului alegătoriu singuratecu i compune in ordine alfabetica destinsu pentru fia-care cercu comitetulu delegatu de adunarea generale d'in consemnatiunea d'in urma a celoru indreptatiti la alegerea deputatiloru dietali.

§ 28. Membrii comisiunei, supusi la alegere, se alegu totu la 3 ani pre periodu de 6 ani.

D'intre cei alesi cu ocaziunea prima dupa cei de antaiu trei ani diumetate d'in acei alesi iese afara prin tragerea de sorte efectuindu destinsu pentru fia-care cercu si subcercu alegătoriu.

Er' in venitoriu cu espiratiunea fia-carui-a anu alu treilea pasiescu afara acei-a, cari si-au implinitu degiã cei 6 ani prescriși.

Tragerea sortii se efectuie prin presiedinte in adunarea generale.

Membrii estii afara potu fi realesi.

§ 29. Carele si-perde intr'aceea cualificatiunea de membru inceta a fi membru alu comisiunei, er' loculu lui, precum si locurile membriloru, cari intr'aceea au repausatu seu au demisionatu, se ocupa cu capetulu fia-carui-a anu prin cerculu seu subcerculu, de care au fostu alesi.

§ 30. Alegerca membriloru comisionali, supusi la alegere, se pote templã numai dupa compunerea, respective rectificarea (§ 22) listei celoru ce platescu mai multa contributiune.

Dfu'a alegerei se defige de adunarea generale.

Vice-comitele, respective primariulu (polgármester) este obligatu a publicã, spre orientare, list'a membriloru verificati si totu-una-data a aduce la cunoscinti'a publica in timpulu cerutu dfu'a de alegere.

§ 31. Daca se alege cine-va, carele cá unulu d'intreii cei ce platescu mai multa contributiune degiã e membrulu comisiunei, si alegerea o acceptãza, atunci loculu lui se suplinese prin contributoriulu celu mai tare urmatoriu.

§ 32. Celu ce s'a alesu in mai multe locuri va representã cerculu, care lu doresce a-lu representã dupa declaratiunea lui adresata comitelui supremu (judelui regescu etc.)

Celealalte cercuri alegu d'in nou.

§ 33. Alegerea se face, pre langa insemnarea numelui si a locuintei votantiloru, prin siedule de votisare predate in persoana.

Daca siedula de votisare contine mai multe nume decâtu câti membri comisionali este indreptatitu cerculu a alege, numele scrise in urma nu se ieu in consideratiune.

Daca au capetatu mai multi insi voturi egali, atunci despre aceea, cá care se fia membrulu comisionale, decide sorte trasa prin presiedinte de alegere.

§ 34. Alegerea o conduce comisariulu delegatu alu adunarei generali al-su spre acestu scopu conformu relatiuniloru loca i intr'unulu seu in mai multe cercuri, cá presiedinte.

La inceputulu actului de alegere alegătorii desemna langa comisariu 4 barbati de incredere d'in sinulu loru.

Daca nu voi-scu se face intrebitiare de acestu dreptu, barbati de incredere se denumescu prin comisariu.

La alegere primarii si notarii comunelor interesante,

respective organele autoritatei publice, sunt obligate a fi de facia d'in oficiu si a veghiã asup'ra identitatii votantiloru.

§ 35. Alegerea in unulu si acelu-asi cercu respective subcercu nu pote se dureze mai multa de câtu una df.

Accea incepe la 8 ore demaneti'a si se termina la 6 ore sér'a.

De la terminu incolo nu este iertatu a luã voturi.

Alegerile sunt de a se terminã in cetãti investite cu dreptu municipale in restempu de 3, er' in alte municipie in restempu de 8 dñle pentru tôte cercurile si subcercurile.

§ 36. Numerarea voturilor se face publice.

Daca se intrerumpe numerarea voturilor seu se pune de pre o df pre cealalta, atunci protocolulu si siedulele de votisare intrate se inchidu in sicriulu (urn'a) de votisare, care se sigilãza prin comisariu, duoi barbati de incredere si prin primarii comunali.

Resultatulu alegerei se publica de comisariu indata, si pre langa alaturarea sieduleloru de votisare si a protocolulu reportãza municipiului despre procedere.

§ 37. Plansorile relative la procederea de alegere seu exceptiunile facute contr'a cualificatiunei de alegibilitate a membrului alesu sunt de a se predã la comitetulu verificational (§ 22) in restempu de 15 dñle, computandu d'in dfu'a alegerei.

§ 38. Concluziunile comitetului verificational se admanua conformu prescrizeloru, si se potu recure in 15 dñle dela admanuare la comitetulu revisionale (biráló választmány), custatoriu d'in 5 membri alesi pre 3 ani de comisiunea municipale, care in intrebarile de cërta decide definitivu, si alu carui-a presiedinte e comitele supremu, in casu de impedecare e vice-comitele, respective primariulu cetãtii.

In loculu alegeriloru cassate adunarea generale ordina alegere noua.

§ 39. Daca alegerea s'a terminatu in tôte cercurile electorali, si $\frac{3}{4}$ partii d'in membrii comisionali supusi la alegere s'au verificatu, atunci comitele supremu conchiama adunare generale; si in adunarea generale declara comisiunea comitatense de constituita.

§ 40. Presiedintele, barbati de incredere, si primarii si notarii comunali, cum si votantii preste totu stau sub scutul speciale alu legei.

Spre aperarea siguritãtii personale se potu aplicã mesurile, cari se aplica la alegerile deputatiloru dietali, si deliectele comise se pedepsescu dupa determinatiunile legei electorali.

(Va urmã.)

De la marginile Bucovinei.

(Cor. part. a „Fed.”)

Dle Red! In interesulu publicului rom. d'in Austri'a si in parte a Rloru d'in Bucovin'a, ve rogãmu cá se ni dati, daca se pote, ore cari inforatiuni despre banc'a de ascuratiune „Transilvania” despre carea, la noi, cure vestea, cá ar' fi una exploatare a Rloru in interesulu sasiloru, caro-

ingreunatu prin doue pedece, prin Port'a de feru si Delt'a de la gurele Dunarii.

Dlu Desjardins vorbeșce apoi despre sistemele si planurile ce s'au aplicatu, seu s'aru poté aplicã spre delaturarea pedecei de la gurele Dunarei, si recomenda in fine panulu de canalizare, pre care Carolu, principele Romaniei, in 1867, l'a si acceptatu, si care planu correspunde datelor istorice si sciintiei si pre care esperinti'a inca lu dovedesce de bunu.

Delaturarea pedecei de la Port'a de feru jace cu osebire in interesulu Ungariei, dar' nu multu va folosi Ungariei deschiderea Portii de feru, pâna candu Delt'a Dunarei nu va fi libera. Dlu Desjardins recomenda deci Ungariei a stã in relatiuni amicale politice si comerciale cu Romania, pentru-cã cea mai mare parte a Dunarei este a acestoru doue state, si numai bun'a intelegere si collucarea ambeloru tiere pote radicã Dunarea la valoarea destinatiunii sale, si acest'a cu atât'a mai vertosu, cu câtu canalizarea numai prin teritoriulu bassarabenu alu Romaniei este posibilu.

A dou'a prelegere a dlui Desjardins fũ dedicata nefericitei capitale franceze, Parisului. Dsa descrise mai antaiu cu colorile cele mai viue terrenulu asediata, fortificatiunile si lacunele Parisului, precum si curagiulu aperiatoriloru si alu poporatiunii in tempulu asediului si dñse, cá, de-si laurii se cuviniu truppelor marine, cari si-au cascigatu recunoscinti'a Franciei pentru totu-de-un'a, gard'a nationalu inca a facutu mai multa decâtu a fostu detoria a face, cáci numai ea a inspiratu curagiulu conducã toriloru aperiãrii si in credere truppelor de linia si gardelor mobile descuragiate. D'intre conducatori esceleza civilistulu Dorianu, care a indeplinitu lucruri minunate; d'intre militari nice unulu n'a avutu capacitate mai distinsa; Tochu este unu gentilomu, unu cavaleru vitezu, dar' spre conducerea aperiãrii nationale i-a lipsiu ori-ce capacitate. Cá unu ce curiosu ora-

ru, de si la inceputu, li sucese a amagã câti-va romani mã de frunte d'in inteligenti'a nostra, cá astfelu mai apoi se pota amagã si publiculu intregu, asociandu-i la acea intruprindere, mai tardiu inse incepura a-i delaturã unulu cá unulu, incãtu asta-di acelu institutu se afla mai numai in man'a sasiloru, ceea ce ne face a perde tota increderea cátra directiunea banței „Transilvania”. Caus'a cá ceremu deslucirile chiaru acum, este impregiurarea, cá directiunea acelei bançe tramise, pre cum audimu, chiaru acum, pre unu romanu d'in Ghierl'a I. M-sianu in tierisior'a nostra Bucovin'a, cu misiunea d'a acatiã in grumadii boieriloru romani d'aici una suma de actiuni restanti cari nu s'a potutu inca vinde in Ung. si Transilv., se dñce cá nrulu aceloru actiuni trece preste una mie si cá in annulu tr. Sasiu s'a fostu nevoitu a tramite in Bucovin'a, totu cu aceasi misiune, pre unu corifeu de alu Rloru transilvani (E. M.). — Ve rogãmu dar' cá se binevoiti a ni informã in asta privintia, si a ni spune incãtu-su adeverate ceea ce se vorbescu intre romani, despre banc'a „Transilvania”?

Sortea vrũ cá acest'a corespundintia se ni so-scesca de odata cu „intrebãrile” cari totu in acest'a cestiune de importantia pentru publiculu rom. ni venira de la unu barbatu, care se bucura de stima si reputatiune generala intre rom. Noi inca acceptãmu cu neastemperu respunsulu ce se va dá la acelea „intrebãri” cari le publicãmu mai la vale, deci atunci dv. inca veti avẽ informatiunile si deslucirile dorite. Noi, asta data, nu vi potemu da altu respunsu de câtu cá, acele faime surde respandite la dv. aici inca cerculãdia de multu, nu potemu inse scl incãtu sunt ele adeverate, de ora ce doi fruntasi rom. continua a luã parte cá functiunari la acelu iustitutu sasescu. Cetitorii diuarielor rom. sciu cá D. E. M a c e l a r i u acusi singuru, acusi insocitu de D. Visariou Romanu si Ionu Muresianu intreprinse mai adese ori caletorie prin Transilv. Ungari'a si Banatu, ba chiaru si in Romania libera, in interesulu banței, prin urmare, institutul acestu-a se credeã si se crede inca a fi de nu romanescu, celu pucinu saso-romanu seu romano-sasescu. Se pare inse cá cercuspectii de Sasi, dupa ce exploatarea pre romanii mai pucinu cercuspectii, crediura a fi sositu tempulu de a li da drumulu. La acestu resultatu trebuiã se se ascepte asociatii romani, daca ei nu sciura d'in capulu locului a face „clara pacta.” Asociarile industriale, cá si „infrafrãtrile” politice, nu potu avẽ neci unadata bunu resultatu pentru romani, daca nu se facu legandu bine si strnsu pre „fratele” asociatu, pre basa as omei „frate de frate d'ar brandi'a e pre bani.” Altmintrea o patiescu toti cá cei de la banc'a transilvana.

Era daca romanii nu potu legã pre asociatii loru straini, apoi intreprinãdia ei de sine si caute-si de treba singuri, cá ci numai asiã voru poté progressã. — Cãtu pentru una banca „curatã” romanesca, cu placere annuncãmu cá Statutele „banței de creditu si pastrare,

FOISIORA

Trei prelegeri ale profesoarei Dr. Ernestu Desjardins.

Dr. Ernestu Desjardins, profesoare la universitatea parisiãna, tienũ in 3., 5. si 6. iuniu, in sal'a gimnasiului evangelicu d'in Pest'a, trei prelegeri istorice si despre economi'a nationalu. Objectulu primei prelegeri a fostu „Regulãrea Dunarei”, d'in punctu de vedere economicu nationalu pentru Ungari'a si celelalte tiere litorale. In a dou'a prelegere, dlu Dr. Desjardins a vorbitu despre „asediulu Parisului, istori'a lui interna si despre Comuna”. Cum au asediatu prusii Parisulu, totu omulu scie, de ora-ce foiele ni adusera la tempulu seu descrieri destulu de detaiate in acest'a privintia. Ce s'a intemlatu inse in decursulu asediului in Parisu, despre aceea avemu pucina cunoscintia, de ora-ce balonele ni adusera sciri numai despre momentele principale. De aceea nu va fi de pucinu interesu a face una revista a supr'a contemplatiuniloru acestui eruditu barbatu, care n'a fostu numai martoru ocularu, ci a fostu chiaru factoru la aperare, cá oficieru alu statului majoru. Objectulu prelegerii a trei-a fũ „istori'a desvoltãrii patriotismului francezu si una reprivire a supra unitãtii teritoriale a Franciei.”

In prim'a prelegere, a carei objectu este, precum amu dñsu, Dunarea, dlu Desjardins dñce, cá acestu importantu fluviu, care pâna acum a fostu numai o porta politica si unu betranu martore alu tratelor de resbelu, pre viitoriu va deveni unu drumu liberu si de mare insemnate pentru comerçulu europenu in genere, si pentru comerçulu, in-florirea si bunastarea tierelor litorale in specia. Asta-di inse navigatiunea, si prin dñsa comerçulu liberu pre Dunare estei

toarele mentiunea impregiurarea, cá in Parisu nu se affau carte (mãpe) despre tienutul d'iu giurulu Parisului, abiã in tempulu asediului se facura dupa nesce copie, ce s'au mai affatu la administratiunile cãllorlu ferate.

Desjardins descrie apoi fazele singuratice ale asediului si atitudinea admirabile a poporatiunii si, dupa ce mai arunca una reprivire scurta a supr'a relatiuniloru si a modului cum s'a portatu resbelulu d'in partea Franciei neasediata, trece la comuna, la nascerea ei. Comuna, dñce oratorele, nu este una institutiune specifica franceza, ci ea este fructulu nesuintieloru socialiste, cari, conduse de „lig'a internationalu”, au ocupatu terenu in tôte tiererele si au produu si nenorocirea d'in Parisu. Elu este convinsu, cá poporatiunea Parisului nice-una-data nu si-ar' fi uitatu de sine si de patri'a sa intru atât'a, incãtu se comita asemeni crudelitãti. Se afirma, inchiaia oratorele, cá francesii se tienu curatu numai de ras'a latina; acest'a nu este adeveratu. „Francesii sunt de una rasa mista” si Dsa este convinsu, cá vitalitatea si calitãtile eminente ale natiunei sale, insocite de iubirea si adictiunea cátra patria, preste pucini ani voru reparã desastrelu si dirimãrile suferite acum si voru recascigã locul in sfrulu natiuniloru de rangulu primu.

Objectulu prelegerii a trei-a a fostu „istori'a patriotismului in Franci'a” si „fundarea unitãtii franceze.” Dlu Desjardins se orienteaza in prelegerea sa dupa unu opu, ce a aparutu nu de multu in Germani'a, si alu carui auctoru este Dr. Csrus. In acestu opu nationalitãtile, cari formeza staturi, se impartu in doue gruppe; in prim'a gruppa sunt acelea, cari n'au ajunsu inca la zenitul vietii lor, adaca nu sunt inca in progressu; in a dou'a gruppa sunt acelea, cari au si trecut preste zenitu si acum sunt in decadentia. Intre cele d'antãiu puse eruditulu nemtiu inainte de tote pre Prusii'a, in a dou'a categoria si pre Franci'a. Se pare cá eruditulu nemtiu si-a iutatu, dñce Desjardins, cá

Albin'a subternute de multu spre aprobare, sunt acú intarite cu dat'a Schönbrun, 14. iuniu, 1871. st. n. si asié credemu, că interesulu nostru cere, că cu banisiorii nostri sè ne adunăm cu totii pre langa ast'a, in a carei-a frunte stau doi **Mocioniani**; **Alesandru** si **Eugeniu**, canoniculu **Cipariu**, **Colonelulu bar. Ursu de Margine**, etc. nume cari se bucura de stima generala la romani. Redact.

Intrebări

despre banca de asigurare „**Transilvania** d'in **Sabiu**,

(in interesulu publiculu nostru romanu. *)

De unu tempu incóce cerculeza diferite faime despre banca „**Transilvania**“, care de care mai neplacute. Scrietoriulu acestoru síre, de-sí locuescu fórte departe de resiedinti'a acelei bance, mi-am datu truda a-mi procurá d'in diferite parti informatiuni despre starea ei. Cu cátu cercetezu mai multu, cu atátu me semtiu mai îndetoratu a publicá resultatele cercetării mele in interesulu Romanilor numerosi, cari apucara a participá la nunt'a banca in deosebite moduri. Pentru asta-data socotu a fi destulu a permite, dupa notitiile mele, unele intrebări, la cari, nu me indoescu, că **barbatii nostri d'in Sabiu**, ori póte in sa-si banc'a, ne voru onorá a responde cu sinceritate.

Adeveratu este dara

1. că banc'a „**Transilvania**“ nu este si n'a fostu neci candu institutu romanescu, ci curatu sasescu?

2. că in consiliulu administrativu, asié numitul „**Verwaltungsrath**“, corpulu, care conduce afacerile bancei, sunt 12 Sasi, si 2, d'í duoi Romani?

3. că Romanii, cáti au primitu pana acum functiuni la acea banca, au fostu si sunt reu tractati, si ei in privinti'a scopului institutului, cu respectu la interesele romanesci, se vedu desamagiti intr'unu modu neplacutu?

6. că d'in caus'a acést'a chiaru si pucinii, dar fórte activii functiunari romani de la directiunea centrala d'in **Sabiu** s'au retrasu indignati?

5. că directorulu de acum **Wiedermann** si-a inceputu activitatea sa prin destituirea totoruru directoriloru romani de tiensturi (d'in **Aradu**, **Lugosiu** si **Brasiovu**), si că adi nu mai e nici unu mare directoru romanu?

6. că in loculu directoriloru romani d'in **Aradu** **Lugosiu** a denumitu pre unu **Jadanu** d'in **Telesior'a**, care si a inceputu functiunea si elu prin destituirea totoruru agentiloru romani comunali?

7. că d'in cele 3000 de actiuni banc'a mai are si adi 1200 de actiuni nevendute, pre cari onorabilulu directoru si consiliulu administrativu vé sè le venda cu ori-ce pretiu Romaniloru? pentru ce?

*) Cele-alalte diuarie romane sunt rogate, in interesulu publicu a reproduce aceste síre. Coresp.

orele dispere de câte-ori se apropia tempestáti si fortune, dar numai spre a aparé de nou si in deplina splendore pre orizontu,

Oratorele facú apoi una scurta reprivere a supr'a dezvoltării **Franciei** de la inceputulu regatului, a supr'a fundării cetátiloru, a comuneloru, influinti'a expeditiuniloru cruciate a supr'a civilizatiunii si a progressului, a industriei si comerciului, pana la estinderea si combaterea domniei englese in **Francia**. Vorbí dupa aceea despre nascerea bourgeoisiei, despre „**tieranulu**“ francesu, istori'a, datinele, diliginti'a si iubirea sa cátra pamentu, care lu-imbraca si nutrește. — Reintorcundu-se la ocupatiunea englesa aretá efectulu ce l'a produsu ivirea **Joanei d'Arc**, carea insu-felí pre cetatiénu si pre tierénu la aperarea patriei comune, a **Franciei**.

Cu privire la dezvoltarea ulterioara a **Franciei** vorbesce numai despre annessiunea **Alsaciei** si a **Lotaringiei**; acést'a d'in urma, díce, că a fostu totu-de-un'a francesu, dar si **Alsaci'a** a gravitatu pururea spre **Francia**, si Dsa este convinsu, că annessarea loru de acum cátra **Germani'a** nu va sterge nice-odata d'in memori'a si inim'a locuitoriloru, cari totu-de-un'a au fostu francesi buni, sentiulu de intima apar-tininti'a cátra **Francia**.

Dlu **Desjardins** trecú apoi la revolutiunea cea mare, la efectele ei colosale, produse prin eliberarea poporului tieranu si prin aperarea tieriei contr'a atacuriloru nedrepte ale **Prussiei**, si numesce periodulu de de la 1793 pana la pacea de la **Campoformio**, tempulu celu mai gloriosu alu patriei sale. In fine vorbesce despre patriotismu in genere, si despre patriotismulu ungurescu in specie, si cu acést'a pune capetu prelegeriloru sale.

Publiculu ascultatoriu preste totu n'a fostu tocmái numerosu, dar' a fostu alesu, si Dlu professore **Desjardins**, care tienú prelegerile in limb'a francesu, fú desu aplaudatu si cu caldura si simpatia primitu.

8. că de la cass'a bancei capeta **Romanii** imprumute cu a-nevoia, ér' **Sasii** cu inlesnire si in mesura cu multu mai mare?

9. că corespundinti'a in limb'a romana este numai la parere pentru cei d'in afara, éra la directiune tóte curgu in limb'a nemtiésca?

Credemu a fi in interesulu adeverului, sè se lamurésca odata lucrulu cu banc'a „**Transilvani'a**“, că sè scimu de ce sè ne tienemu.

In casu, ce aceste intrebări n'aru intempiná d'in nici o parte nici unu respunsu negativu, publiculu le va poté priví pre tóte de adeverate si afirmate.

Lugosiu, in iuniu 1871.

Unu actiunariu si ascuratu alu bancei „**Transilvani'a**.“

Comitetulu Centralu pentru serbarea intru memori'a lui **Stefanu celu Mare**.

Apelu

cátra Onoratulu Publicu romanu.

Luandu junimea romana academica in consideratiune, că o amenare a serbării intru memori'a lui **Stefanu celu Mare** ar' produce desinteresu pentru totu-de-un'a, a decisu in Adunarea sa generala de la 10. iuniu 1871, cum-cá „**Comitetulu Centralu** se insarcineza a esecutá serbarea in 27. augstu 1871 — cu medilocele despre cari dispune.“

Primindu **Comitetulu** acésta sarcina grea, pasiesce de nou, resolutu si plinu de insufletire, la realizarea scopului maretiu. — In daru sunt inse neinsemnatele poteri ale unui **Comitetu**, in daru este zelulu modestu alu unei junimi! — Serbarea de la **Putna** n'are sè fia serbarea unui comitetu, a unei junimi: serbarea de la **Putna** tresè fia unu actu produsu de o natiune intrég'a, serbarea de la **Putna** are sè fia intrunirea natiunei romane in suvenirile trecutului, in insufletirea presintelui si in sperantiele viitorului! — In trecutulu neguros alu natiunei romane sunt multe puncte stralucitorie, unulu d'inte aceste, celu mai stralucitoriu, este acelu-a, in care apare umbr'a marétia a lui **Stefanu celu Mare**; pre langa acésta suvenire sè ne adunám; la momentulu acestui barbatu sè ne dámu man'a; aici sè o díce mu in faci'a lunei, că amu avutu unu trecut si voimu a avé unu viitoriu!

Éta ide'a! éta scopulu serbării! Nu junimea romana academica a produsu ide'a serbării intru memori'a lui **Stefanu celu Mare**: ea purcede d'in consciinti'a natiunala romana. — Natiunea romana voiesce cultura, si cultura eitrebue sè fia un'a; omogena la **Prutu** si la **Somisiu**, omogena in sinulu **Carpatiloru** carunti si pre malurile umede ale **Dunarei** betrane! — Si viitorulu, cultura viitorului, unitatea spirituala a viitorului jace in **Noi** in generatiunile presintelui!

Cu mediulocele, despre cari **Comitetulu** dispune, serbarea nu se va poté arangia in unu modu demnu de umbr'a marétia a eroulu la alu carui momentu ni-amu alesu altariulu, nu in unu modu, care sè face onore junimei academice a natiunei romane. Sperámu inse, că cu ajutorulu Onoratului Publicu romanu medilocele nostre se voru poté immulti si noi vomu poté arangia o serbare celu putienu modesta; seriositatea si insufletirea generala o voru face grandiosa. — Nenrocirea, care a lovitu fondulu serbării, nu pote negurá scopulu, care serbarea l'a avutu; fatalitatea nu pote sè triumfeze preste o idea! — Suntemu de firm'a convingere, cum-cá publiculu romanu neci pana adi nu a perdutu d'in zelulu seu nobilu faci'a cu causele maretie!

Apelámu dara la natiunalismulu totoruru romaniloru, rogandu pre toti acei frati ai nostri, cari voiescu a concu-lucrá spre realizarea serbării, sè binevoiesca a se pune in corespundinti'a cu **Comitetulu Centralu**.

Comitetulu primesce corespundintiele si contribuirile sub adress'a: **Vas. Bumbacu, Viena, Universitate**.

Vien'a, in 14. iuniu 1871.

V. Bumbacu, m. p. vice-presiedinte.

Ioanu Slaviciu, m. p. secretariu.

Apelu

cátra Junimea romana.

Fratiloru! Nime nu e mai multu petrunsu de ide'a serbării intru memori'a lui **Stefanu celu Mare** — decâtu **Noi**, pentru alu caroru viitoriu serbarea va sè aiba cele mai mari rezultate.

Prin increderea Vóstra, junimei romane d'in **Vien'a** i s'a datu sarcin'a onorifica de a conduce de-o-cam-data lucrările spre realizarea serbării, — Adi e momentulu, că sè facemu unu pasiu resolutu, sè realizámu dorinti'a nostra comuna. Perdemu unu anu d'in resultatele Serbării daca amenám serbarea pre anulu viitoriu.

Apelámu dara la zelulu Vóstru natiunalu si ve convocám:

1. A ve organizá in tempulu celu mai scurtu in **Comitete** filiale si a ve pune in corespundinti'a cu **Comitetulu Centralu** d'in **Vien'a**. (**V. Bumbacu, Universitate**.)

2. A ve dá parerea faci'a cu serbarea, si in specialu faci'a cu modulu in care doriti cá ea sè se realizeze, cá asié serbarea sè pota fi unu actu produsu conformu dorintieloru comune ale junimei romane.

3. A lucrá in cerculu vostru pentru latirea ideei serbării si realizarea ei — colectandu contributi si tramitiendu-le **comitetulu centralu** pana in 15. iuliu a. c.

4. A ve ingriji mai cu deosebi despre ace'a, cá sè poteti participá cátu mai multi la serbare.

Pana la finea acestei lune, **Comitetulu Centralu** va compune programulu festivu si vi-lu va face cunoscutu.

De la energi'a junimei romane depinde realizarea serbării: la lucru dara fratiloru!

Vien'a, in 14. iuniu, 1871.

Pentru **Comitetu**: Cá mai susu.

Apelu

cátra Junele romane.

Sororiloru! A venita momentulu junimea romana sè manifesteze consciinti'a unitáti sale natiunale; a venitu momentulu cá junimea romana sè o dica in faci'a lunei, cá e in destulu matura spre a-si cunosce chiamarea sa sociala in **Orientalu Europei**.

Au trecutú tempurile ferului; au trecutú er'a poterei brute: pre stindardulu junimei romane este adi numai una devisa: cultura. — Cu ocaziunea serbării intru memori'alui **Stefanu celu Mare**, junimea romana academica, si cu ea intreg'a junime romana, voiesce a dá expresiune unitaria resolutiunei sale de a se cultivá, — cultivá omogenu.

Acestu actu mare ar' perde d'in valoarea sa ethica, daca **Voi** nu ati concuclrá spre realizarea lui, daca **Voi** nu ati luá parte la acésta intrunire: **Junimea romana** intréga trebue sè produca actulu!

Sororiloru! Priviti la marétia vostra ginte. Au caditu **Rom'a** batrena: noi amu remasu orfani; numai una ereditate a remasu, — superioritatea spirituala a gintei latine. — Adi e momentulu sè aretám, cum-cá suntemu, ce suntemu! Si **Voi** fiti cu **Noi**! **Corneli'a** a crescutu pre **Grachi**, **Ioan'a** a eliberatu **Francia**; **Medicele** au fostu numele artiloru; **Siarlof'a** a moritu pentru binele comunu: **Voi** fiti adi **Sororile** nostre!

Apelámu la semtiurile Vostre natiunale si **Ve** rogámu cá sè concuclati in veri-ce modu spre realizarea serbării — insciintiandu **Comitetulu centralu** d'in **Vien'a** (**V. Bumbacu Universitate**) despre nobilulu sucursu.

Ve rogámu in specialu:

1. Cá sè binevoiti a face pentru fia-care tiera romana (**Munteni'a**, **Moldov'a**, **Bucovin'a**, **Transilvani'a**, **Crisian'a**, **Temisian'a**, **Marmoros'a** si **Besarabi'a**) câte o flamura cu inscriptiunea: „**Cultura e poterea poporeloru**.“ — **Junele romane** d'in (tier'a).

2. Cá se binevoiti a tramite aceste flamure **comitetulu centralu** la loculu serbării (**Putna**, **Bucovin'a**) cu câte-va díle inainte de serbare (27. aug. a. c.) prin o reprezentanta aleasa d'in junele tieriei respective, ori daca ast'a nu se pote neci de cum — prin posta.

3. Flamurile voru serví la serbare de decoratiune, reprezentandu sessulu frumosu alu intregi Romanimi. — éra dupa serbare junii romani voru primí flamurile d'in manile juneloru romane, cá eterne saveni ai acestei díle maretie!

Daca toti voimu, va fi!

Vien'a, etc. cá mai susu.

Respunsulu Domnitoriului Romaniei la adress'a camerei.

Domnule presiedinte, Domniloru deputati.

Primescu asta-di adress'a votata de representatiunea natiunale, cu o adeverata satisfactiune.

Punu tota increderea in sentiementele sale de devotamentu, si me felicitu cá nu m'am insielatu in sperantiele mele.

Respunsulu la discursulu **Tronului**, aclamatu de mai unanimitatea **Camerei**, este celu mai elocuentu comentariu alu cuvinteloru mele.

Sunt momente de dorere in inimele cele mai statornice. VEDIENDU cum o minoritate, servindu-se de libertate pentru desordine, si profitandu de bun'a credintia si de nepasarea majoritáti liniscita a tieriei, a cautatu sè paralise tote silintiele ce am pusu de la celu d'antáiu mcmentu, candu m'am suitu pre **Tronu**, am banuitu cá intentiunile mele au fostu reu intielese, si nevoindu nici odata a me impune tieriei, am creditu unu momentu a cede loculu.

Asta-di inse, increderea ce mi-a aretatu natiunea in modulu celu mai sinceru si spontanu, primirea entusiasta ce mandatarii tieriei mi-a facutu la deschiderea sesiunei, primire de care am fostu aduncu miscatu, me convingu pre deplinu despre devotamentulu totoruru cátra **Tronu** si dinastia, si-mi dau tota tari'a de a implini, prin concursulu **Camereiloru** si patriotismulu totoruru bun'oru cetatieni, frumos'a mea misiune.

Romani'a.

Adunarea deputatiloru.

Siedintia de la 31. maiu 1871.

Siedintia se deschide la 12 $\frac{1}{2}$ ore d. m. sub presiedintia dlui Dem. Ghica. — Se aproba sumariulu siedintiei precedente si se citescu comunicatele dilei.

D. Primu-ministru citeste mesagiile prin cari se inaintea in desbaterea camerei proiectulu de lege asupra maximului tasselor comunale, urbane si rurale d'in tiera, celu pentru fisarea tasselor telegrafo-postale, celu pentru reorganizarea corpului telegrafo-postale. — D. Ministru de justitia si lucrari publice citeste mesagiile prin cari se tramitu camerei proiectele de legi pentru trei credite, altele pentru suprimerea mai multor posturi de suplenti, procurori si membri.

Se da citire raportului comisiunii alese spre a cerceta contestariile facute in alegerea d-loru Konaky Vogoridis si Ventura, si dupa una discutie mai lunga se admitu ambii ca deputati.

Camera intra apoi in desbaterea Adresei ca raspunsu la discursulu tropului. D. N. Blarebergu, sustienutu si de d. Constantinu Cretulescu, propune unu amendamentu prin care se afirma ca nu se va modifica Constitutiunea. Guvernamentalii lu respingiu; urmaza una desbatere aprinsa, adresa se voteza nemodificata; se trage apoi la sorti comisiunea de presintare.

Siedintia de la 2. iuniu 1871.

Sub presiedintia domnului Dumitru Ghica siedintia se deschide la 12 $\frac{1}{2}$ ore p. m. prin aprobarea sumariului, citirea comunicatelor cotidiane si acordarea de congedie.

Tellu opteza pentru mandatulu de deputatu alu colegiului III de Bucuresci. Iepurenu areta ca, in momentele de facia, opteza pentru colegiulu I de Pitesci.

Presiedintele citesteu raspunsulu ce Mari'a Sa Voda a datu adresei camerei, presintata ieri, 1. iuniu. (Aplause ici-colo in drept'a.)

Dupa acea se presinta mai multe petitiuni, si, neprezentandu-se raporturile sectiuniloru, camera trece in sectiuni spre a lucra la diferite proiecte de legi presintate pana acum'a. Estrasu d'in „Rom.“

VARIETATI.

*(Anunciu funebralu.) Georgiu Bogdanu impreuna cu pruncii sei: Vincentiu, Eufemi'a maritata Sierbanu, Clementin'a maritata Lupu si Iulianu — acesti-a si in numele prunciloru lor — cu inima franta incunoscintieza repozarea multu amatului fiu respective frate: Ladislau Bogdanu, jude tabulei regesci si referinte suplentu la curtea de casatiune, care in alu 46. anu alu etatii sale, dupa unu morbu mai indelungatu, s'a mutat la cele eterne. Corpulu defunctului se va immortala (s'a immortalatu) in 6/18 l. c. la 4 ore d. m., dupa ritulu orientalu, in cimiteriulu de langa calea Cherepesiului. Pest'a, 4/16 iuniu, 1871 — Fia-i tieren'a usiora! NB. Acesta insciintiare, d'in carea d'almintrea nu se scie diu'a si or'a mortii, s'osi prin posta la Red. numai sambeta ser'a, la 7 $\frac{1}{2}$ ore, adeca dupa ce nr. trec. alu diariului se pusese sub teasu.

*(Tenerimea gimnasiale rom. aradana) va arangia siedintia publica a societatii sale de lectura, acompaniata de „corulu vocalu romanu“ d'in Aradu, la 29. iuniu, 11 iuliu 1871, in paduriti'a orasiului. Ser'a va ave locu una balu, alu carui venitu curatu e menitu pentru fondulu infiintandu alu Academiei romane de drepturi. Pretiulu unui biletu de familia: 2 fl., de persona: 1 fl. Suprasolvirile se primescu cu multumita, si scotelele se voru publica. Inceputulu balului va fi la 7 $\frac{1}{2}$ ore ser'a.

*(Prea Santi'a Sa parintele arceiepiscopu si metropolitu Andreiu baronude Siaguna), ca presiedinte alu consistoriului metropolitanu, a conchiamatu la Sabiu, pre diu'a de 23. augustu a. c., pre membrii acelu-a-si consistoriu d'in tote trei eparciile, alesi in sesiunea congressului natiunaliu besericescu d'in an. 1870, spre a se constitui in conformitate cu statutulu organicu. Totu-una-data s'au expedatu si decretule membriloru ordinari si suplenti.

*(Tesaure in mare.) In 1815, generalulu ispaniulu Morillo renunciandu la scopulu de a supune republicele Americi de Sudu, toti aderintii regatului fure invitati de d'insulu se mergea in Ispania, si se imbarcarea pre corabi'a San Pedro de Alcantara. Multi luara cu sine tesauerele lor; inse curundu dupa pecare, corabi'a se confundu d'in caus'a unei esplosiuni a camerei de ierba (pulbere) de pusca. De atunci se facura multe incercari de a se

eliminedie pre cate unu teologu rom. (In Satumare trei de odata) d'in Seminaru! Credinciosii rom. gr. cat. trebuie se insiste cu energia la Metropolitulu si epii sei sufragani, si se li dee mana d'ajutoriu spre a se infiintia unu seminaru teol. centralu pentru provinci'a beser. r. g. c. de Alba-Julia, ca astfelu teologiiu rom. se nu se mai cresca in seminarie magiare d'alde Satumare, Oradea-mare Pest'a, Ungvaru, unde, a fara de magiarismulu celu intolerantu, abii mai invetia ce-va, dar' uita negresitu limb'a rom. si ritulu orientalu, si apoi cui voru ave a servii acesti nefericiti teologi? Red.

Ca-ci este timpul, domniloru, dupa atatea infructuose incercari, se raspundemu odata la dorintia cea mai imperiosa a tieriei, care este stabilitatea. Pre unu terenu, fara consistentia si totu-de-un'a agitat, nu se pote redica ce-va durabilu.

Inceputulu lucrariiloru d-vostre este o puternica garantia pentru viitoriu. Sum convinsu ca se va mantien intacta unirea guvernului cu o majoritate, pre care patriotismulu o inspira, si care negresitu nu se va abate d'in calea detoriei sale, ispitita prin incercari de tendintie contrarie seu amagita de o vana popularitate.

Inca odata, domniloru, vi multumescu si in numele Dómnei, pentru sentimentele de devotamentu si urarile calduose ce ni exprimate.

Dorcescu d'in anima ca lucrariile d-vostre se produca tote rodele bine-facutorie pentru fericirea Romaniei.

Pest'a, 16. iuniu, 1871. st. n.

St. Dle Red! In nr. de asta-di alu „Federatiunei“ am aflatu intre „Varietati“ si o incunoscintiare de la Gheri'a, in care se dice, ca Alumii seminarului teologicu-centralu d'in Pest'a au provocatu pre tenerimea teologica a celoru lalte seminarie d'in Ungari'a a se subscrie pre o lista (Album) si a dona cati-va denari pentru serbatoarea, de care vi-am scrisu in rondulu trecut. E dreptu ca tenerimea teologica de aici a facutu asi ce-va, inse n'a facutu sub numele de „Tenerimea teologica ungresca“, ci sub numele: „Tenerimea teologica a Ungariei“ si pentru aceea ne-amu subscrisu si noi 6 Romani, pentru-ca s'au subscrisu si Croatii; s'au subscrisu si Slovenii, si ne-amu subscrisu „latinesce“, si neci decatu „unguresce.“ Acest'a ar' fi un'a. Alta e: Seminarulu acestu-a neci decatu nu lucra sub influintia primatului, pentru-ca aici au cuventu si episcopii Romani *) si cei Slavi, si toti episcopii d'in Ungari'a si Transilvani'a, si noi n'amu provocatu pre fratii nostri ca teologi ai primatului, si neci decatu in modu oficialu, ci ca teologi cari suntemu in strinsa legatura unii cu altii, si numai in forma de insciintiare, ca daca li va fi cu placere se se alature catra noi.

Si, cum-ca primatele nu s'a amestecatu in lucrulu nostru, e evidentu de acolo ca tote seminariele d'in Ungari'a si Transilvani'a si-au tramisu lista afara de seminarulu d'in Strigoniu, care nu a voitu a o tramite neci la provocarea a dou'a, si neci denari nu a adunatu **) asi ce catu „Albulu“ va contien tote seminariele d'in Ungari'a si Transilvani'a, luandu afara celu dela Blasiu, Gheri'a si Strigoniu.

Noi ca Romani n'avemu neci o observatiune facia cu portarea seminarioru Romane, pentru-ca amu observatu, ca indata la inceputu s'a facutu si aici errore, si anume: epistol'a provocatoria s'a expedatu de aici in limb'a magiara, ce'a ce ar' fi fostu mai consultu a se face in limb'a latina, de aci a resultat, ca de la Slavi au venitu epistole in limb'a slovena, de la Romani in limb'a romana, si asi mai departe. Titulu era, precum disei si mai susu, „Tenerimea teologica a Ungariei“ si era latinesce, aici inca au dreptu teologii d'in Transilvani'a si noi neci decatu nu ne-amu superatu, ca nu s'au subscrisu; ce au facutu inse colegii nostri magiari de aici? Ne-au intimpinatu cu expresiuni de astea: „Ca Romanii nu voiescu a se subscrie; ca ei si d'in cele mai inocente cause facu politica; ca nu este disciplina intre ei, etc., era noi ne-amu escusatu cu casulu de la Stringoniu si alta-ce nu poteamu dice.

In intielesulu adeverului mi-am tiau de detorintia a ve incunoscintia despre caus'a acest'a, pentru ca noi, ce dreptu, cetimu aici diurnale romanesci, ce'a ce ne prea este permisu in alte seminarie (!) si inca ce diurnale! „Romanulu-Federatiunea“, in anulu tr. amu avutu si „Famili'a, Gpr'a-Satului“. — Aceste avemu de a le multum Rectorului, care e unu omu forte luminatu, si pricepe spiritulu tempului, apoi vedindu elu in diurnalele nostre unele lucruri cari nu-su de totu esacte, de-si este ce-va in lucru, — ne va oprí de la tote aceste, credu ca, pentru ca suferu partile, totulu pote trage folosu, inse mai mare folosu e adeverulu si credu, ca si fratii d'in Gheri'a n'avura chiara cunoscintia de causa candu vi-au scrisu corespondintia inserata intre varietati.***)

V. Deciu.

*) Ca a cinci-a rota in caru, precum au si in Semin. St. Barbore la Vien'a, unde rutenii sunt stapani, era epii rom. pretotindenea in societate cu altii sunt sluge la darloge. Red.

**) Asta impregiurare dovedesce numai atata ca intre Seminarulu „centralu“ d'in Pest'a, si intre celu „metropolitanu“ de Strigoniu este rivalitate de antaetate. Red.

***) Ba chiaru dupa celea enarate se vede ca Ghierlanii au bunicea cunoscintia de causa.

Dta aici ca in alte institute teologice magiare teneriloru rom. nu li este ertatu a ceti diurnale rom. asta o scim si cu doreie trebuie se o constatamu ca asi este, dar' apoi unde remane influintia epiiloru rom. despre care vorbisi dta? Vedeti asta este ce supera pre romani. Daca D. Cubinschi este mai luminatu si mai tolcrantu, precum in adeveru este, laud'a si onorea este a Dsale, dar' ore este si pote fi cu cale, ca daca eleviloru magiari li-se permite a ceti diurne magiare politice, beletristice, etc., eleviloru rom. se nu li fie permisu? si vedi Dta acest'a se intempla in Semin. teol. mag. d'in Oradea-mare, unde eppulu rom. n'are neci una influintia, pote numai trist'a onore d'a esecuti hotaririle rectoriloru magiari, de cate ori acesti-a voru se

scote d'in apa acestu tesauru innecatu, si se scosera degi monette de argintu in valoare de 300.000 dolari. (Unu dolaru face doi florini de ai nostri.) Cu tote aceste in fuudulu marii mai sunt: auru, argintu si petre pretiose, a caroru valoare se urca la 5 seu 6 millioane de dolari. Compaal'a submarina, sub presiedintia generalului Burnside, a inchiatu una conventiune cu guvernulu d'in Venezuel'a, spre a scote la lumina aceste tesauere. Spre acestu scopu corabi'a Nelly Goy, provediuta cu o masina escelinta de redicare si cu aparate de afundare, va merge d'in New-York la comun'a Bai, unde sunt afundate tesauerele. Unu patriaru d'in ce se va gasi se va da guvernului d'in Venezuel'a.

*(D'in Ulpi'a Traiana) ni-se scrie, ca acolo in tote dilele ploua. Cucuruzulu cu anevioia se pote inca antai'a-data sap'a, e galbenu, micu de umediela si recela. — forte pucina sperare de culesu. — Semenaturele de tomna inca-su cam rare, era pre a locuria mai bune. Cam asi sta si ambla tempulu in tota tier'a Hatiegului.

*(Dlu Sigismundu Popoviciu), presiedinte, si Iosifu Popoviciu, notariu reuniunii romane politice-natiunali d'in Aradu si comitatu, provoca pre toti romanii d'in acestu comitatu, cari, conformu §-loru 19 si 23 ai articulu de lege XLII d'in 1870, referitoriu la organizatiunea municipieloru, sunt indreptatiti si au calitatea d'a fi membri ai comitetului comitatense, a se conscrie cu totii spre ajungerea acestui scopu, si pentru documentarea calitatii lor a-si casciga bolet'a seu. estrasurile d'in tabella B. fara timbru, si tote aceste apoi, pre langa comitive scurte, a le subtesne pana in 27. iuniu, st. nou a. c., de-a-dreptulu oficiulu vice-comitelui primariu. — Ni-ar pare forte bine, candu amu audí ca si in celelalte comitate locuite de romani se desvolta asemenea activitate pentru servarea drepturiloru nostre natiunali, precum vedemu acest'a la fratii aradani.

Sciri electrice.

Praga, 17. iuniu. Diariulu „Narodni Listy“ dechiara, ca cheii tineri si conservativi sunt de unu acord, ca diet'a Boemiei trebuie se aiba dreptulu d'a vota contributiune si recrute; acest'a ar' fi prim'a conditiune a impacarii.

Florentia, 17. iuniu. Dupa sciri demne de tota credintia, parlamentulu italianu se va progá in 20. l. c., si in 10. iuliu se va reintruni in Rom'a. De la 1. iuliu incolo, foi'a oficiale se va eda in Rom'a, de-si pana in momentulu presinte nu s'au aflatu inca localitati de ajunsu pre sem'a ei.

Roma, 17. iuniu. Catile ferate d'in Italia superiora si de midilocu, precum si cele romane, fure intrebuintiate in dilele d'in urma de deputatiuni numerose, cari veneau cu trasure separate la jubileulu papei. Deputatiunile au constatu d'in cate 100, 200 si 350 de persone; sessulu femeiescu a fostu bine reprezentatu. Una deputatiune a constatu eschisivu d'in tierani italiani. Reuniunile catolice au facutu totu ce li-a statu in putere, pentru a forma deputatiunile catu mai numerose. Ministrulu interneloru a provocatu pre prefecti prin unu cerculariu, ca, pana candu manifestatiunile, ce voru ave locu la serbarea jubileului, nu voru conturbá ordinea publica, se nu li es faca neci una impedece.

Constantinapolea, 19. iuniu. Diferintia intre Porta si curi'a papale s'a delaturatu cu totulu in favorulu Portii, ca-ci curi'a papale a trebuitu se ceda pre tote terenurile. Associatiunile catolice de pre teritoriulu otomanu au dreptulu si in viitoriu, ca si pana aci, de a-si alege antistieles besericesci autonome. Patriarchulu armeno-catolicu Hassun, desemnatu de papa pentru catolicii d'in Turci'a, a trebuitu se se reintorca de unde a venitu.

Vien'a, 19. iuniu. Comissuniile delegatiunii ungresci si-voru fini lucrariile preste cate va dile. La finea septemanei delegatiunea va tiené una scurta siedintia pentru implenirea unoru formalitati si apoi luni se voru incepe desbaterile meritorie. Aceste determinatiuni se potu inca schimbá pana atunci prin tientele delegatiunii austriace. Asta-di au tientele siedintia tote comissuniile.

Vien'a, 19. iuniu. Regele Greciei pleca asta-di de la Vien'a la Ems. Regele a onoratu pre contele Beust cu una visita, carea a duratu 1/4 de ora.

Roma, 19. iuniu. Prussia si Angli'a aru fi dechiarat, ca voru accreditá in Rom'a numai cate unu reprezentante, si adeca la curtea regelui; acestu reprezentante va ave apoi se indephinesca si functiunile in Vaticanu. — Pretiulu totalu alu presenteloru, ce i-au sositu papi cu ocasiunea jubileului, se urca la 25 de millioane franci. Regina de Wirtemberg'a i a tramisu 200.000 franci in auru; d'in Americ'a i-au sositu 25.000 pundi Sterlingi.

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU.